

[Handelsministeren.]

landske produkter vil ofte være varer, som ikke fremstilles her i landet, og endvidere vil der under loven også kunne blive tale om at levere de såkaldte nøglefærdige produktionsanlæg, hoteller, hospitaler osv., hvori der indgår udgifter til arbejdsløn og materialer, som den danske leverandør skal afholde i låntagerlandene, og som er en integrerende del af kontraktsummen. Det er heller ikke ualmindeligt, at der under lånene finansieres tjenesteydelser, f. eks. projektering af produktionsanlæg, veje, jernbaner og havne.

Når man tager i betragtning, at der er tale om komplicerede tekniske forhold, der skal vurderes ud fra omkostnings- og konkurrencemæssige hensyn, er det på forhånd klart, at der vil medgå betydelige arbejdsmæssige ressourcer, inden direktoratets personale bliver fortroligt med sådanne opgaver.

Det kunne måske anses for nødvendigt eller i hvert fald ønskeligt at gøre brug af rådgivende ingeniører på de utallige felter, som leverancerne og tjenesteydelserne omfatter. Rent bortset fra at det næppe vil være let at skaffe sådanne tekniske eksperter, der ikke på grund af tilknytning til konkurrerende virksomheder er inhabile, må det også nøje overvejes, om omkostningerne ved anvendelse af en sådan ekspertise står i rimeligt forhold til de resultater, der kan ventes opnået herved.

Det har ikke tidligere været pålagt monopoltilsynets direktorat at vurdere priser og leveringsvilkår på udenlandske komponentleverancer, maskiner, maskindele osv., og det vil næppe heller være muligt, når det drejer sig om leverancer til udviklingslande, der får lån i Danmark, og det må anses for at være udelukket at vurdere priser for materialer og lønomkostninger i udviklingslande, hvor det pågældende arbejde skal udføres. En kontrol med interne danske omkostninger og avancer ved leverancer til udviklingslandene kan i princippet gennemføres, men det vil næppe kunne undgå at forsinke og besværliggøre kontraheringen og medføre konsekvenser for u-landenes planlægning.

I øvrigt vil, og det må jeg sige som ansvarlig for monopoltilsynet, kontrolarbejdet ikke kunne klares inden for direktoratets budgetter, og de nødvendige midler til for-

gelse af administrationen må derfor tilvejebringes. I denne forbindelse er det naturligvis også vigtigt at regne med, at lånebeløbene i de kommende år vil stige, såfremt langtidspanerne om det danske internationale udviklings samarbejde føres ud i livet, og selvfølgelig vil arbejdet med kontrolforanstaltninger, såfremt disse etableres, føres i tilsvarende grad.

Jeg har kun med disse ord inden for dette specielle område villet pege på, at jeg tror, at man, inden man indskiber sig i den foreslåede kontrolordning, indgående til den tid skal overveje de dermed forbundne fordele og ulemper for såvel långiveren som modtagerlandet.

Niels Matthiassen: Jeg må sige, at jeg ikke tror, at handelsministeren selv med anvendelse af den største lup kunne finde flere indvendinger mod og detaljer i spørgsmålet om at få kontrol fra monopoldirektoratet med disse forskellige ting. Det, der har været tale om fra vor side, har specielt været statsleverancer med statslån, og det skulle nok være en overkommelig opgave. Det eneste positive, jeg synes man i betænkningen har kunnet finde, var, at det skulle ske så hurtigt som muligt. Jeg må stadig væk sige, at det må være rigtigt at fastholde, at så snart det overhovedet er muligt, må man finde de mennesker, der kan tage fat på disse opgaver.

Ministeren for u-landshjælpen kunne ikke forstå, hvorfor vi havde accepteret, at §§ 7 og 8 blev fjernet og bestemmelserne lagt over under handelsministeriet. Det var jo kommet ind under en socialdemokratisk regering, og det var et incitament til investeringer i udviklings samarbejdet. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der er ikke nogen ændring i vores holdning til disse problemer. Det var nøjagtig det samme problem, som hr. Skovmand ikke rigtig havde forstået. Som der står i bemærkningerne til disse ændringsforslag, er det sådan, at realiteten i § 8 indføres i den under handelsministeriet sorterende eksportkreditlovgivning. Det er altså nøjagtig det samme synspunkt, som vi hele tiden har haft: man bør støtte disse ting, men man bør betragte dem som det, de er, en forretning, en rimelig forretning. Men det har ikke noget med u-landsarbejde at gøre. Det mener vi stadig